



Ogólnopolski Związek Zawodowy „Inicjatywa Pracownicza”  
ul. Kościelna 4  
60-538 Poznań  
REGON: 634611023  
KRS: 0000215247  
<http://www.ozzip.pl>  
e-mail: [ip@ozzip.pl](mailto:ip@ozzip.pl)



## Wytyczne Programowe OZZ Inicjatywa Pracownicza

*Załącznik do Uchwały nr 9/2015 IX Krajowego Zjazdu Delegatów Ogólnopolskiego Związku Zawodowego „Inicjatywa Pracownicza” z dn. 14 marca 2015 r. ws. Wytycznych Programowych Związku*

### Wstęp

Ogólnopolski Związek Zawodowy Inicjatywa Pracownicza jest związkiem mającym na celu z jednej strony obronę bieżących interesów i praw pracowników i pracownic, a z drugiej – zmianę społeczną zmierzającą w kierunku zniesienia wyzysku. „Wytyczne programowe” są dokumentem, który stanowi wspólną platformę naszych postulatów bieżących, stanowiących wytyczne dla komisji Związku w działaniach prowadzonych na poziomie poszczególnych zakładów pracy czy regionów oraz podstawę do planowania działań Inicjatywy Pracowniczej na poziomie ogólnopolskim.

### Wynagrodzenia

Głównym zadaniem związków zawodowych jest walka o bardziej sprawiedliwy podział dochodu, jaki pracownicy i pracownice wytwarzają swoją pracą i który jest w przeważającej części zagarniany przez kapitalistów w formie zysków. Inicjatywa Pracownicza docelowo dąży do wyeliminowania wyzysku ze stosunków pracy, a jako środek służący temu celowi postrzega zmianę zasad podziału dochodu narodowego pomiędzy płace a zyski.

### Nasze postulaty:

1. Podwyższenie miesięcznego wynagrodzenia minimalnego do wartości 60% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce (2800 zł brutto w 2014 r.) oraz wprowadzenie minimalnej stawki godzinowej (obliczanej na podstawie wysokości wynagrodzenia minimalnego po podwyższeniu) obowiązującej bez względu na typ zatrudnienia i formę umowy;
2. Ograniczenie dysproporcji płacowych w ramach poszczególnych zakładów pracy, w poszczególnych branżach i w całej gospodarce (w tym także w wymiarze międzynarodowym);
3. Jawność dochodów (bez względu na źródło ich pozyskiwania), zwłaszcza jawność płac na poziomie zakładowym, dostępność danych o wynagrodzeniach dla osób spoza zakładu pracy oraz zakaz jakichkolwiek klauzul umożliwiających utajnienie części lub całości dochodu, zwłaszcza wynagrodzeń.
4. Uznanie pracy opiekuńczej (opieki nad dziećmi i osobami zależnymi) za pracę niezbędną do przetrwania społeczeństwa i przyznanie za tą pracę świadczeń z

[Wpisz tekst]

systemu zabezpieczenia społecznego w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę.

### **Czas pracy**

Od momentu powstania ruchu pracowniczego, jego głównym postulatem było skracanie czasu pracy, zagwarantowanie pracownikom i pracownicom prawa do odpoczynku i możliwości rozwoju osobistego i społecznego w czasie wolnym. Inicjatywa Pracownicza kontynuuje tę tradycję i dąży zarówno do zwiększenia ilości czasu wolnego dla wszystkich pracujących, jak i bardziej sprawiedliwego podziału pracy.

#### Nasze postulaty:

1. Skrócenie okresów rozliczeniowych do maksymalnie 1 miesiąca;
2. Rozciągnięcie maksymalnych norm dotyczących dziennego (8 godzin) i tygodniowego (40 godzin, dwa wolne dni w tygodniu) czasu pracy na wszystkich pracujących – bez względu na formę zatrudnienia i typ umowy, bez obniżki płac;
3. Ograniczenie nadgodzin do maksymalnie 2 godzin na dobę (i nie więcej niż 10 nadgodzin w miesiącu), płatnych w wysokości 200% wynagrodzenia godzinowego;
4. Docelowo skrócenie czasu pracy do 30 godzin tygodniowo, bez obniżki płac.

### **BHP**

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe są w przeważającej mierze wynikiem dążenia do oszczędzania na „kosztach pracy” – nasze życie i zdrowie jest przez kapitał traktowane jako „koszt”, a wszelkie instytucje (w tym także te zarządzane przez pracowników i pracownice, jak Społeczna Inspekcja Pracy) stają się obiektem ataków organizacji pracodawców i władz państwowych. Na polu BHP celem OZZ Inicjatywa Pracownicza jest więc przede wszystkim obrona i rozwój obowiązujących norm i przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy oraz zachowanie i rozwój instytucji pracowniczej kontroli nad BHP.

#### Nasze postulaty:

1. Obrona obowiązujących uprawnień Społecznej Inspekcji Pracy oraz wprowadzenie mechanizmów pracowniczej kontroli nad bezpieczeństwem w miejscu pracy także na osoby pracujące na umowach cywilnoprawnych i samo zatrudnione.

### **Niestabilność zatrudnienia, umowy śmieciowe i prekariat**

Polityka deregulacji rynku pracy, rozwój elastycznych form zatrudnienia (umów śmieciowych) i postępująca tendencja do ograniczania praw pracowniczych składających się na system gwarantujący stabilność zatrudnienia (gwarancje: minimalnego wynagrodzenia za pracę, maksymalnego czasu pracy, dostępu do systemu zabezpieczenia społecznego, możliwości zrzeszania się w związkach zawodowych) stanowią narzędzie maksymalizacji zysków dla biznesu i ograniczenia wydatków publicznych kosztem dochodów i jakości życia klasy pracującej. Traktujemy je jako próbę cofnięcia stosunków pracy do XIX-wiecznego kapitalizmu, z wszelkimi jego negatywnymi następstwami i występujemy w obronie zdobyczy socjalnych ruchu pracowniczego.

#### Nasze postulaty:

1. Ograniczenie możliwości stosowania czasowych umów o pracę – likwidacja wszelkich form zatrudnienia na czas określony z wyłączeniem pracy na zastępstwo oraz pracy

[Wpisz tekst]

- na okres próbny;
- 2. Likwidacja agencji pracy tymczasowej;
- 3. Ścisłe ograniczenie możliwości stosowania umów cywilnoprawnych - w szczególności uniemożliwienie zatrudniania tzw. „personelu pomocniczego” (sprząającego, ochrony, etc.) za pośrednictwem umów zleceń, umów o dzieło i samo zatrudnienia;
- 4. Likwidacja kontraktów w sektorze służby zdrowia i zatrudnienia innego niż podlegające przepisom „Karty nauczyciela” w sektorze oświaty;
- 5. Pracownicza kontrola nad zasadami zatrudniania w przedsiębiorstwach - tak w sektorze prywatnym, jak i publicznym.
- 6. Likwidacja specjalnych stref ekonomicznych.

### **Prawo do strajku i wolności związkowe**

Kolektywne prawa pracownicze, takie jak prawo do strajku i swoboda zrzeszania się w związkach zawodowych są od co najmniej 25 lat obiektem najbardziej agresywnych ataków ze strony biznesu i władz państwowych. Związki zawodowe - niezależnie od istniejących pomiędzy nimi różnic - muszą na te ataki odpowiedzieć w stanowczy sposób, w innym wypadku grozi nam powrót do XIX-wiecznego barbarzyństwa i ustawodawstwa antyzwiązkowego.

### Nasze postulaty:

- 1. Uznanie powszechnego prawa do strajku, także dla pracownic i pracowników nie zrzeszonych w związkach zawodowych oraz niezależnie od rodzaju umowy, na podstawie której świadczona jest praca.
- 2. Uznanie prawa do organizowania strajków wymierzonych w antypracowniczą i antyspołeczną politykę władz krajowych, samorządowych i instytucji międzynarodowych, w tym prawa do organizacji strajku generalnego w poszczególnych branżach, regionach lub o zasięgu krajowym i międzynarodowym;
- 3. Wprowadzenie następujących zmian w obowiązującej procedurze rozwiązywania sporów zbiorowych:
  - a) wprowadzenie limitu czasowego dla rokowań, po upływie którego organizacja związkowa prowadząca spór ma prawo przejść do jego kolejnej fazy;
  - b) zniesienie procedury mediacji, a przynajmniej jej obowiązkowej odpłatności;
  - c) zniesienie obowiązku przeprowadzania referendum strajkowego;
- 4. dokładne zdefiniowanie kategorii pracowników, którym nie przysługuje prawo do strajku - ograniczenia te w żadnym wypadku nie powinny być rozciągane na pracowników administracji krajowej i samorządowej oraz osoby zatrudniane w sektorze usług publicznych;
- 5. Wprowadzenie faktycznej ochrony osób reprezentujących organizacje związkowe na poziomie zakładowym i międzyzakładowym, pełniących funkcje Społecznych Inspektorów Pracy oraz zgłaszających przypadki mobbingu, dyskryminacji czy jakiegokolwiek innego łamania przez pracodawcę przepisów prawnych. Ochrona ta powinna polegać w pierwszej kolejności na ograniczeniu możliwości zwolnienia takiej osoby bez uzyskania wyroku sądu pracy.
- 6. Wyłączenie spraw sporu zbiorowego z działu prawa cywilnego.

### **Usługi publiczne**

Usługi publiczne (edukacja, transport, opieka, kultura, służba zdrowia) stanowią dobro

[Wpisz tekst]

wspólne, bez którego nie jest możliwe nasze codzienne funkcjonowanie. Z tego powodu powinny być one jak najszerszej dostępne dla wszystkich (nieodpłatne), wyłączone spod zasad rynkowych i chronione przed prywatyzacją. Zadaniem OZZ Inicjatywa Pracownicza jest obrona usług publicznych przed prywatyzacją i komercjalizacją oraz walka o rozwój tej sfery, zapewnienie jej odpowiedniego finansowania i udziału pracowników i pracownic i społeczności lokalnych w zarządzaniu usługami.

#### Nasze postulaty:

1. Równy i powszechny dostęp dla wszystkich do usług publicznych. Ograniczenie lub zniesienie odpłatności za korzystanie z usług publicznych;
2. Przywrócenie niekomercyjnego charakteru wszystkich usług publicznych i ich zbiorowego finansowania oraz rozwój mechanizmów pracowniczej kontroli nad zakładami pracy dostarczających dobra publiczne (w tym instytucji opieki, zdrowia itp.).
3. Wiążące konsultowanie wszelkich przekształceń własnościowych przedsiębiorstw świadczących usługi publiczne z pracownikami i usługodawcami oraz konsumentami i konsumentkami, których to dotyczy.

#### **Prawa kobiet oraz mniejszości**

Podstawą naszych działań jest solidarność całej klasy pracującej – Inicjatywa Pracownicza aktywnie zwalcza podziały wytwarzane przez państwo i kapitał i działa na rzecz odtworzenia wspólnoty wszystkich osób utrzymujących się z pracy najemnej. Odcinamy się od wszelkich idei, organizacji i inicjatyw o charakterze rasistowskim, szowinistycznym, seksistowskim czy homofobicznym. Związek zawodowy jest organizacją wszystkich pracowników i pracownic, a naszymi przeciwnikami są kapitał i państwo, a nie inni pracownicy i pracownice.

#### Nasze postulaty:

1. Podniesienie płac kobiet do wysokości płac mężczyzn i zrównanie statusów obu płci;
2. Równy podział obowiązków opiekuńczych i pracy reprodukcyjnej pomiędzy kobiety i mężczyzn oraz rozwój publicznych instytucji zapewniających opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi (starszymi, niepełnosprawnymi);
3. Rozwój publicznych instytucji zapewniających opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi (starszymi, niepełnosprawnymi);
4. Potępienie i stanowcze zwalczanie wszelkich przejawów przemocy wobec kobiet (tak fizycznej, jak i psychicznej), zachowań i praktyk sekistowskich, homofobicznych, rasistowskich i ksenofobicznych.

#### **System zabezpieczenia społecznego**

Integralną częścią płac są świadczenia z systemu zabezpieczenia społecznego (SZS) wypłacane w sytuacji utraty możliwości podjęcia lub kontynuacji pracy zarobkowej (starość, bezrobocie, urodzenie i wychowanie dziecka, choroba, wypadek przy pracy, niepełnosprawność). Gwarantują one biologiczne przetrwanie pracowników i pracownic, którzy z różnych powodów nie mogą – trwale lub czasowo – pracować i którzy bez istnienia SZS pozbawieni byłiby jakichkolwiek dochodów. Inicjatywa Pracownicza stoi na stanowisku, że system zabezpieczenia społecznego musi pozostać publiczny, zarządzany kolektywnie, a fundusze na świadczenia wchodzące w jego skład muszą zostać zwiększone poprzez zwiększenie obciążeń kapitału – to kapitał korzysta z naszej pracy i

[Wpisz tekst]

bogaci się na niej, więc świadczenia te są częścią rekompensaty za pracę jaką wykonujemy na jego rzecz.

#### Nasze postulaty:

1. Powszechne i nieobwarowane dodatkowymi restrykcjami prawo do godziwych świadczeń finansowych w sytuacji utraty zatrudnienia lub zdolności pracy wywołanych: utratą pracy, chorobą, wypadkiem przy pracy, wiekiem, urodzeniem dziecka, koniecznością sprawowania opieki nad osobami zależnymi, niepełnosprawnością;
2. Zagwarantowanie wszystkim mieszkańcom i mieszkankom świadczeń emerytalnych finansowanych z budżetu państwa – na wzór rozwiązań przyjętych w Wielkiej Brytanii tuż po II Wojnie Światowej (uniwersalnego świadczenia pieniężnego wypłacanego wszystkim mieszkańcom i mieszkankom);
3. Objęcie wszystkich twórców kultury dedykowanym systemem zabezpieczenia społecznego.

#### **Mieszkalnictwo**

Sektor mieszkaniowy jest szczególną częścią usług publicznych – brak dachu nad głową skutkuje skrajną formą wykluczenia społecznego jaką jest bezdomność. Mieszkalnictwo w Polsce w większości zostało poddane zasadom rynkowym: komercjalizacji czynszu, prywatyzacji i reprivatyzacji publicznego zasobu mieszkaniowego etc. Efektem tych działań są ludzkie tragedie (eksmisje), fatalne warunki życia (substandardowe lokale socjalne oraz pomieszczenia tymczasowe) oraz zadłużenie i spadek dochodów (brak publicznych mieszkań o niskim czynszu wymuszający zaciąganie kredytów i pożyczek). Inicjatywa Pracownicza popiera więc walkę z reprivatyzacją, podwyżkami czynszów, blokady eksmisji oraz zajmowanie pustostanów i rozwój publicznego sektora mieszkaniowego.

#### Nasze postulaty:

1. Gwarancja przeniesienia do pełnowartościowego lokalu mieszkalnego w przypadku eksmisji;
2. Likwidacja pomieszczeń tymczasowych i gett kontenerów socjalnych;
3. Legalizacja zajmowania nieużywanych budynków i lokali w celu użytkowania ich na cele mieszkaniowe;
4. Regulacja wysokości czynszów i określenie górnych limitów podwyżek czynszów.
5. Działania władz zapobiegające zadłużeniu czynszowemu i wprowadzenie programów spłaty zadłużeń;
6. Rozwój budownictwa społecznego prowadzonego przy wsparciu finansowym budżetu państwa;
7. Uchwalenie ustawy reprivatyzacyjnej znoszącej oddawanie budynków w ramach reprivatyzacji.

#### **Kwestie międzynarodowe**

Ruch pracowniczy musi być tak globalny jak kapitalizm – ponieważ na nasze życie wpływają nie tylko lokalni pracodawcy i władze państwowe, ale i międzynarodowe korporacje i organizacje polityczne i ekonomiczne. Inicjatywa Pracownicza wspiera proces koordynacji walk i współpracy pomiędzy związkami odwołującymi się do tradycji anarchosyndykalistycznej oraz klasowymi i alternatywnymi związkami zawodowymi.

[Wpisz tekst]

Nasze postulaty:

1. Sprzeciw wobec wszelkich umów o wolnym handlu i porozumień inwestycyjnych, które realizują doktrynę neoliberalną i zagrażają prawom pracowniczym i socjalnym;
2. Sprzeciw wobec neoliberalnej polityki Troiki (Komisja Europejska, Bank Światowy, Europejski Bank Centralny) narzucającej krajom Unii Europejskiej drastyczne cięcia budżetowe i redukcję praw pracowniczych i socjalnych.
3. Wsparcie oporu społeczności, które poddawane są praktykom neokolonialnym i rasistowskim.